

Welke kwaliteiten en valkuilen horen er bij de verschillende kleuren?

Een mens is natuurlijk veel meer dan een kleur. Het indelen in kleuren is een hulpmiddel om een beeld te krijgen van jezelf en de ander. Je kunt dit beeld scherper krijgen door het model van kernkwadranten van Daniel Ofman te gebruiken.

Kwaliteiten zijn talenten, vaardigheden die je van nature hebt. Het zijn de dingen waar je ongemerkt goed in bent en wat voor jou heel vanzelfsprekend is. Het zijn de dingen die je met gemak doet en waar anderen je om waarderen.

Nu is het zaak om de kwaliteiten die je van nature hebt goed te gebruiken in je rol als leidinggevende, én daarnaast te ontdekken welke kwaliteiten je nog hebt te ontwikkelen.

Het gaat erom te ontdekken wat jouw **kernkwadranten** zijn. Wat is het meest kenmerkend voor jou?

Kernkwadranten van Ofman

Kwaliteit (+)	Valkuil (-)
Allergie (-)	Uitdaging (+)

Kwaliteit

Waar ben jij van nature goed in?

Valkuil

Wat doe je als je hier te ver in doorschiet?

Allergie

Waar ben je allergisch voor?

Uitdaging (tegenovergestelde kwaliteit)

Welke kwaliteit heb je te ontwikkelen?

Als je de kleuren en kernkwadranten met elkaar combineert krijg je, kort samengevat, het volgende plaatje:

Kleuren en kernkwadranten

Let op: alle kleuren zijn waardevol!

Kwaliteit: zorgvuldigheid	Valkuil: voorzichtigheid
Allergie: ondoordachttheid	Uitdaging: risicobereidheid

Kwaliteit: gedrevenheid	Valkuil: drammerigheid
Allergie: traagheid	Uitdaging: rust en aandacht

Kwaliteit: bescheidenheid	Valkuil: onzichtbaarheid
Allergie: grootspraak	Uitdaging: durf

Kwaliteit: optimisme	Valkuil: onbezonnenheid
Allergie: pessimisme	Uitdaging: realisme

Eyeopener: je kunt het meest leren van de mensen waar je allergisch voor bent! Hun kwaliteit is namelijk precies datgene waar jij (nog) niet zo goed in bent.

Voor welke collega ben jij het meest allergisch en wat kun je van hem of haar leren?

Het is belangrijk om je kwaliteiten en valkuilen goed te leren kennen, zodat:

- je beter weet wat jouw toegevoegde waarde is en waar jij anderen proactief bij kunt helpen.
- je weet welke kwaliteiten je nog hebt te ontwikkelen en van wie je dit het beste kunt leren.
- je in staat bent anderen, met andere kwaliteiten, te betrekken bij jouw denkproces en daardoor betere besluiten neemt. Om je tijd zo effectief mogelijk te besteden en dingen zoveel mogelijk in één keer goed te doen in plaats van telkens opnieuw te beginnen.
- jouw gesprekken met 'lastige' mensen makkelijker worden, omdat je in staat bent hun kwaliteiten te zien en te waarderen.
- je gesprekken beter kunt voorbereiden. Stel: je irriteert je mateloos aan een collega die passief is, juist omdat je daar allergisch voor bent. Of je ergert je aan een collega die heel fel is en heel direct, terwijl je zelf absoluut niet zo bent. Wanneer je dit weet, kun je de kwaliteiten leren zien van de collega waar jij je aan ergert. Het zorgt voor minder ergernis, zodat je met een andere houding het gesprek ingaat. Als je de ander wilt aanspreken op zijn valkuil, kun je beter uitleggen wat je ziet, wat voor effect het op je heeft en wat hij of zij kan doen om niet in die valkuil te stappen.

Wat zijn de kwaliteiten van de verschillende kleuren?

Onderstaand vind je een rijtje kwaliteiten die bij de kleuren passen. Als jij kwaliteiten hebt die er niet bij staan, vul die dan vooral aan.

Blauw	Rood	Geel	Groen
Precies	Vastbesloten	Spontaan	Geduldig
Nauwkeurig	Beslist	Energiek	Bescheiden
Logisch	Doelgericht	Sociaal	Goed luisterend
Veeleisend	Snel	Mensgericht	Behulpzaam
Taakgericht	Leidend	Inspirerend	Gevoelig
Analytisch	Ambitieuw	Stimulerend	Mensgericht
Kritisch	Direct	Enthousiast	Attent
Geordend	Besluitvaardig	Open	Teamgericht
Efficiënt	Resultaatgericht	Hartelijk	Gelijkmatig
Controlerend	Wilskrachtig	Optimistisch	Betrouwbaar
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Wat zijn de valkuilen van de verschillende kleuren?

Onderstaand vind je een rijtje valkuilen die bij de verschillende kleuren passen. Mocht je valkuilen hebben die hier niet bij staan, vul die dan vooral aan.

Blauw	Rood	Geel	Groen
Perfectionistisch	Ongeduldig	Wispelturig	Langzaam
Afstandelijk	Tactloos	Luidruchtig	Passief
Cynisch	Dominant	Snel pratend	Besluiteloos
Gereserveerd	Bot	Oppervlakkig	Terughoudend
Besluiteloos	Autoritair	Overhaast	Gedwee
Pietluttig	Egoïstisch	Naïef	Onzichtbaar
Zorgelijk	Doordrammen	Bemoezuchtig	Overgevoelig
Defensief	Impulsief	Van hak op tak	Onzeker
Emoties vermijdend	Koppig	Niets afmaken	Koppig
Traag reagerend	Afstandelijk	Alles tegelijk doen	Wantrouwend
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Wat zijn de uitdagingen (ontwikkelpunten) in de verschillende kleuren?

Een uitdaging is een kwaliteit waar je nog niet zo goed in bent. Het is een kwaliteit die goed is om te ontwikkelen. Het zorgt er voor dat je effectiever wordt in je communicatie met anderen, waardoor je meer bereikt in de gesprekken die je voert, terwijl de gesprekken ook plezieriger zullen verlopen. Het zorgt ervoor dat je niet in je valkuil terechtkomt.

Onderstaand vind je per kleur een omschrijving van effectief gedrag dat kan helpen in de communicatie. Welk gedrag zou jij meer kunnen laten zien?

Let op!: dit is een mooi moment om nog eens te kijken naar de leerdoelen die je aan het begin van deze stap hebt genoemd. Kun je jouw leerdoelen nog specifiek maken door jouw uitdagingen te benoemen?

Blauw	Rood	Geel	Groen
- ik zoek meer contact met anderen. - ik ga meer van het positieve uit. - ik neem meer afstand om de grote lijn te zien. - ik kijk meer naar	- ik luister beter naar de meningen van anderen. - ik spreek mijn waardering uit richting anderen. - ik betrek anderen bij de besluitvorming.	- ik leer nee zeggen op vragen van anderen voor meer focus op doelen en bijbehorende acties. - ik respecteer grenzen van anderen. - ik leer beschikbare	- ik stel prioriteiten en benoem acties voor mezelf. - ik kom sneller in actie, maak de actie af en geef mezelf complimenten als het af is. - ik leer beschikbare

wat er nu nodig is. - ik ga meer zeggen wat ik denk. - ik waardeer het hier en nu meer.	- ik analyseer en bespreek alternatieven. - ik heb oog voor kwantiteit én kwaliteit.	tijd beter benutten. - ik ben realistisch door meer op details en feiten te letten.	tijd beter benutten. - ik stel meer vragen ter verduidelijking. - ik heb minder snel een oordeel.
---	---	--	---

Wat zijn de allergieën in de verschillende kleuren?

Waar ben je allergisch voor? Aan welk gedrag van anderen erger jij je? Wat zou jij zelf nooit willen doen? Je ziet dat hier dezelfde woorden staan als bij de valkuilen. Het gedrag dat jij laat zien als jij in je valkuil schiet, is het gedrag waar een ander allergisch voor is. Voor welke valkuilen van anderen ben jij allergisch?

Blauw	Rood	Geel	Groen
Perfectionistisch	Ongeduldig	Wispelturig	Langzaam
Afstandelijk	Tactloos	Luidruchtig	Passief
Cynisch	Dominant	Snel pratend	Besluiteloos
Gereserveerd	Bot	Oppervlakkig	Terughoudend
Besluiteloos	Autoritair	Overhaast	Gedwee
Pietluttig	Egoïstisch	Naïef	Onzichtbaar
Zorgelijk	Doordrammen	Bemoezuchtig	Overgevoelig
Defensief	Impulsief	Van hak op tak	Onzeker
Emoties vermijdend	Koppig	Niets afmaken	Koppig
Traag reagerend	Afstandelijk	Alles tegelijk doen	Wantrouwend
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Hoe ik het model gebruik om beginnend leidinggevenden nog meer te helpen.

Het model van Ofman is de basis. Hoe kan ik jou stimuleren om het model nog beter te begrijpen en actief te gebruiken in je werk?

Ooit vertelde een trainer mij over het oorspronkelijke model van de kernkwaliteiten. Dit oorspronkelijke model komt voort uit de denkbeelden uit de Griekse filosofie, en dan met name van Aristoteles. Er gingen direct allerlei lampjes bij me branden en ik werd opnieuw enthousiast over kwaliteiten en uitdagingen.

Het heeft mij altijd enorm gemotiveerd om aan mijn eigen uitdagingen te werken, zónder mijn kwaliteiten uit het oog te verliezen. Mijn doel is altijd: beter in balans zijn.

Het oorspronkelijke model helpt mij het hoger gelegen doel van mijn kwaliteit én mijn uitdaging te leren kennen en te begrijpen. Doelgericht als ik ben, past dit helemaal in mijn straatje.

Het oorspronkelijke model van kernkwadranten.

Je hoger gelegen doel!	
Je kernkwaliteit(en)	Je uitdaging(en)
Je valkuil(en)	Je allergie(n)

Wat is het hoger gelegen doel voor iedere leidinggevende?

Kort samengevat is dat: duidelijkheid creëren naar medewerkers over de kaders en doelstellingen van de organisatie waar je werkt. Deze kaders en doelstellingen vertalen naar concrete verwachtingen die jij hebt van je teamleden. Deze verwachtingen bespreken en vervolgens je teamleden meehelpen om deze verwachtingen waar te maken. Dit op een dusdanige manier dat jij de uitvoering van het werk los kunt laten en je medewerkers hun taken actief zelf oppakken.

Je hebt zonet een aantal kernkwadranten voor jezelf gemaakt.

Als jij je kwaliteit en uitdaging naast elkaar zet, kun je aan de slag om het hoger gelegen doel hiervan te ontdekken. Waarom is het belangrijk jouw uitdaging te ontwikkelen, zodat je beter in balans bent? Wat gaat het jou opleveren? Wat kun je ermee bereiken?

Dé manier om het hoger gelegen doel van je kwaliteit en uitdaging te ontdekken is het stellen van **de 'waarom' vraag**. Onderstaand lees je een voorbeeld uit de praktijk bij een zorginstelling, zodat je ziet wat ik bedoel.

Kwaliteit: precies zijn	Uitdaging: loslaten
Waarom precies zijn als leidinggevende? → duidelijkheid geven Waarom duidelijkheid geven? → zodat anderen weten wat de bedoeling is Waarom weten wat de bedoeling is? → om fouten te voorkomen Waarom fouten voorkomen? → patiënten beschermen	Waarom loslaten als leidinggevende? → medewerkers ruimte geven Waarom ruimte geven? → zelf met oplossingen laten komen Waarom zelf laten oplossen? → verantwoordelijkheid nemen vergroten Waarom verantwoordelijkheid vergroten? → zelf alerter zijn om fouten te voorkomen Waarom fouten voorkomen? → patiënten beschermen
Hoger gelegen doel van kwaliteit én uitdaging is: patiënten beschermen	